

Gardd Synhwyrdd a Pherllan Ffrwythau Ymddiriedolaeth Pentref Cambrian

Nod Llesiant

Mae Ymddiriedolaeth Pentref Cambrian yn elusen yng Nghymoedd y Rhondda ym Mharc Gwledig Cwmclydach. Mae'r Ymddiriedolaeth yn gweithio gyda nifer o sefydliadau eraill i gynnig amrywiaeth o weithgareddau iechyd a lles, chwaraeon a chyfleoedd dysgu yn yr awyr agored i'w cymunedau lleol.

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Pentref Cambrian (CVT) yn 2001 gyda'r bwriad o ddarparu cyfleoedd pêl-droed i bobl ifanc yn ardal leol Tonypanyd.

Ers hynny, mae'r ymddiriedolaeth wedi ehangu i gynnwys caffi cymunedol – Bar Caffi Cambrian Lakeside – sy'n cael ei ystyried gan bobl leol fel calon y gymuned. Mae'r safle'n cynnig nifer o weithgareddau i wahanol grwpiau cymunedol, gan gynnwys

- Gweithgareddau hamdden a dysgu yn yr awyr agored i oedolion ag anableddau dysgu
- Rhaglen iechyd a lles ar gyfer grwpiau o: ddyddion dros 50 oed; menywod ifanc; pobl sy'n byw gyda gorbryder ac iselder
- Pobl â nam corfforol a synhwyrdd; pobl ifanc awtistig; a gofalwyr

Ffyrdd o weithio

Dechreuodd yr ymddiriedolaeth weithio mewn partneriaeth â TrC yn 2020, pan ddyfarnwyd ein grant cyntaf gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol (NLHF) o dan y grant Lleuedd Lleol ar gyfer Natur. Defnyddiwyd yr arian hwn i greu'r ardd "o'r pridd i'r plât", a ddatblygwyd gyda'r bwriad o wella bioamrywiaeth, addysgu'r gymuned ar ddiogelu'r amgylchedd, a thyfu ffrwythau, llysiau a pherlysiâu ffres. Roedd yr ardd yn llwyddiant mawr, ac roeddem ni wrth ein bodd yn ymestyn y cyfle i'r ymddiriedolaeth weithio gyda ni unwaith eto.

O dan y Cynllun Coed Cymunedol, ein hail grant Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol, mae CVT wedi gallu gwella'r manau gwyrdd hygyrch ar y safle, drwy ddatblygu Gardd Synhwyrdd a Pherllan Ffrwythau Ymddiriedolaeth Pentref Cambrian.

“

Bydd cael yr ardd hon yn gwneud byd o wahaniaeth i'r aelodau o'r gymuned rydyn ni'n gweithio gyda nhw, nid yn unig o ran eu hiechyd, eu lles a'u datblygiad ond hefyd fel ffordd o wella eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u ffordd o fyw.

”

Geiriau allweddol: Coetiroedd Cymunedol, prosiectau sy'n cael eu hariannu gan grantiau, Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol, gardd synhwyrdd, tyfu bwyd, manau gwyrdd hygyrch, ymgysylltu â'r gymuned, cenedlaethau'r dyfodol, partneriaethau, effaith gynaliadwy

Nod y prosiect oedd creu gardd synhwyrdd ddiogel i'w defnyddio gan y grwpiau a gefnogir a Sight Life, elusen i'r deillion, ac fel parhad yr ardd O'r Pridd l'r Plât.

Roedd y safle a ddewiswyd yn ddarn o dir heb ei ddefnyddio wrth ymyl y maes parcio. Defnyddiwyd y cyllid i drawsnewid yr ardal hon drwy blannu cymysgedd o goed a llwyni blodeuol a rhai fyddai'n cynhyrchu ffrwythau, a hynny er mwyn cynnig ysgogiad synhwyrdd. Mae'r ardd yn gwbl hygyrch ac mae llwybr wedi'i osod ar ei thraws ynghyd â nifer o fannau eistedd i ddefnyddwyr eu mwynhau. Mae'r twnnel polythen yn ofod addysgol, sy'n rhoi cyfle i aelodau'r gymuned wella eu sgiliau, ac yn gyfleuster i dyfu planhigion ychwanegol ar gyfer y ddau safle, gyda chyfleoedd i dyfu o had, cynaeafu cnydau a defnyddio ffrwythau i wneud jamiau a siytni.

Gyda'r gwaith o greu'r ddwy ardd, roedd CVT yn gallu penodi Cydlynedd Bwyd a Natur Gynaliadwy amser llawn, a fydd yn gyfrifol am y gerddi. Byddan nhw'n cynnal cyrsiau a sesiynau cymunedol i addysgu pobl leol ymhellach ynghylch cynhyrchu bwyd.

Mae'r gymuned leol ac aelodau'r Ymddiriedolaeth wedi croesawu'r ardd newydd yn frwd. Gyda nifer o ddigwyddiadau a diwrnodau tyfu cymunedol wedi cael eu cynnal, meddai Sight Life,

“Mae'r aelodau gallu cael tawelwch a mwynhau'r hyn sydd o'u cwmpas mewn lle diogel a chroesawgar”.

“

Mae'r ardd yn gatalydd ar gyfer creu cysylltiadau cymdeithasol rhwng ein gwirfoddolwyr, grwpiau ac aelodau o'r gymuned, ac mae wedi gwella eu lles corfforol ac emosiynol.

”